

Over oude en nieuwe paradigma's

Herverdelen Investeren Innoveren

Bea Cantillon

Universiteit Antwerpen

De glorierijke jaren na 'les trentes glorieuses'

De emancipatie van de vrouw

De bevrijding van harde labeur

De afname van de ongelijkheid in de wereld

De uitbreiding van Europa

De bevrijding van foute grote verhalen

De verdere economische groei

De stijging van het aantal werkenden

Maar... op het vlak van armoede⁴
brengt de welvaartsstaat geen
vooruitgang meer voort

Universiteit Antwerpen

- The Lisbon Strategy (2000-2010) for growth, employment and social inclusion

- EU-2020 strategy: lifting 20 million people out of poverty
- “Vlaanderen gaat voor een 30%-reductie van het aantal mensen in armoede en blijft ook op Europees vlak de Pact 2020-doelstelling voor de halvering van de kinderarmoede vooropstellen.”

Hoeveel mensen kunnen geen ⁶ kerstcadeautjes kopen? DS, 9/12

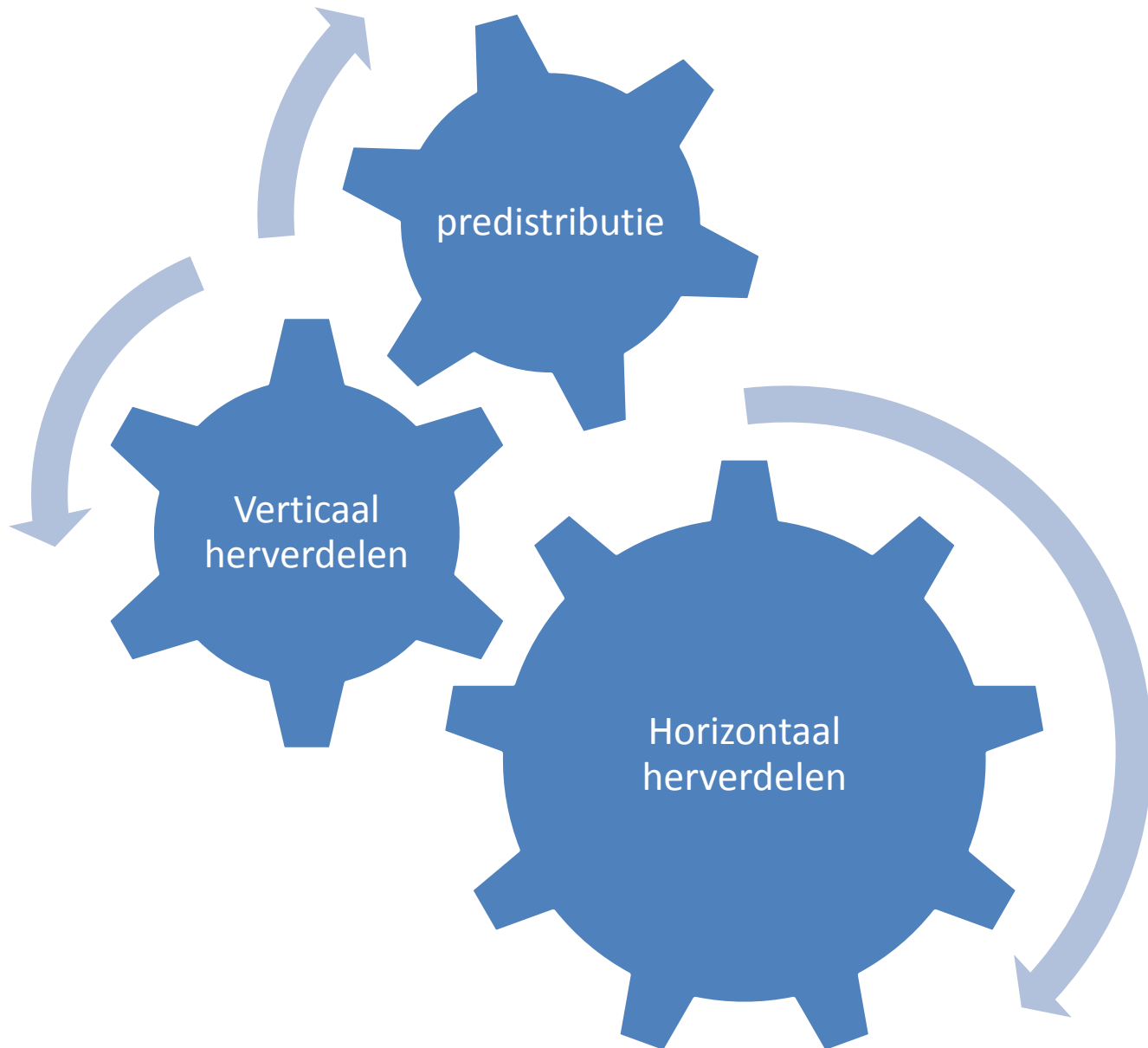
2004-2007

7

	AROP	tewerkstelling/ BNP	Sociale uitgaven
Scandinavië	+	+	-
Angelsaksisch	-	+	+
Continentaal	+	+	-
Oost Europa	-	+	-
Zuid Europa	+	+	-

Waarom ?

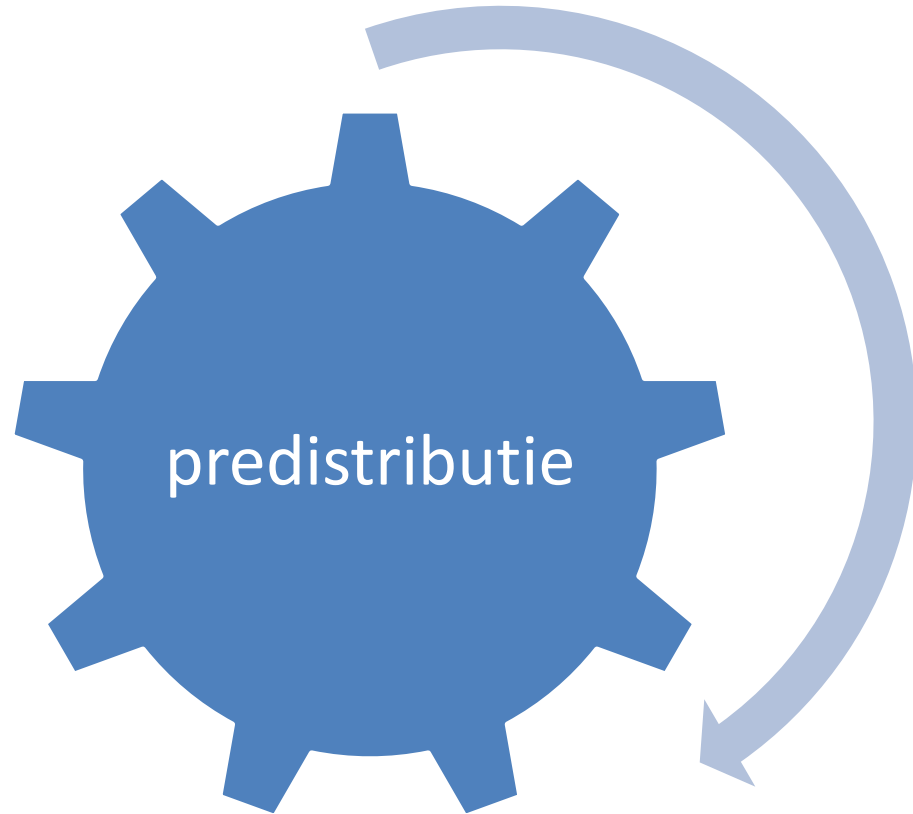

predistributie

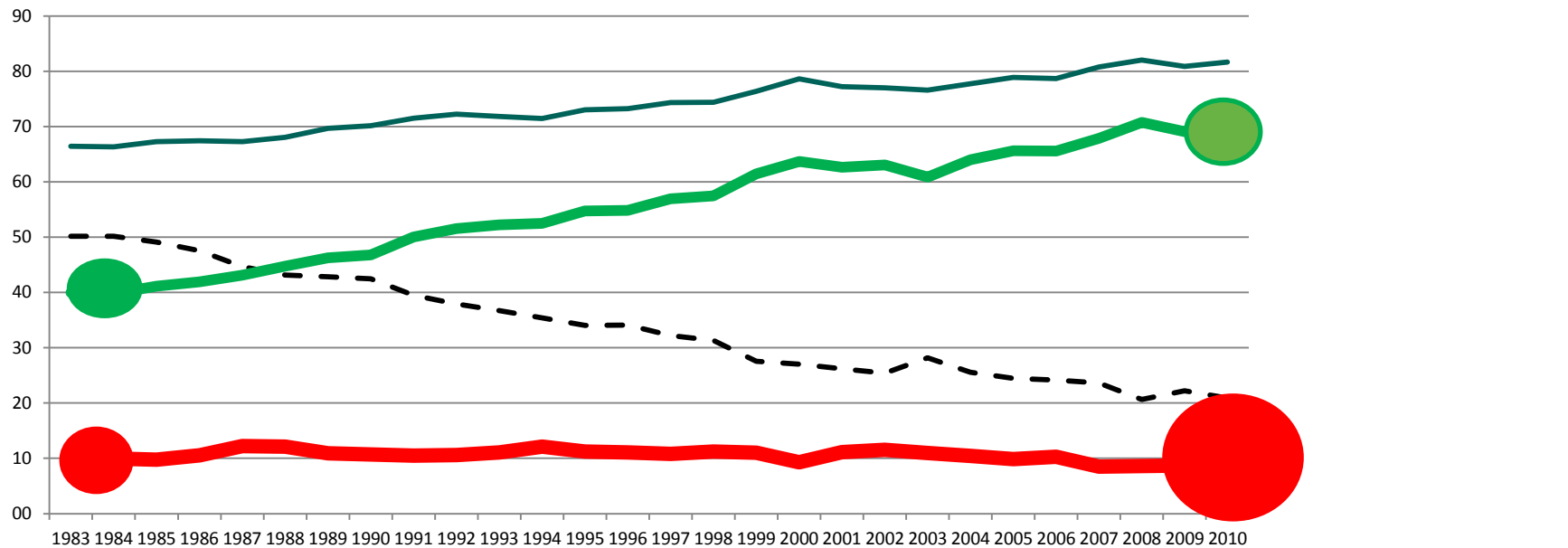
Verticaal
herverdelen

Horizontaal
herverdelen

Preventie, herstel en sociale promotie

Vlaanderen : de verdeling van de groei van de tewerkstelling

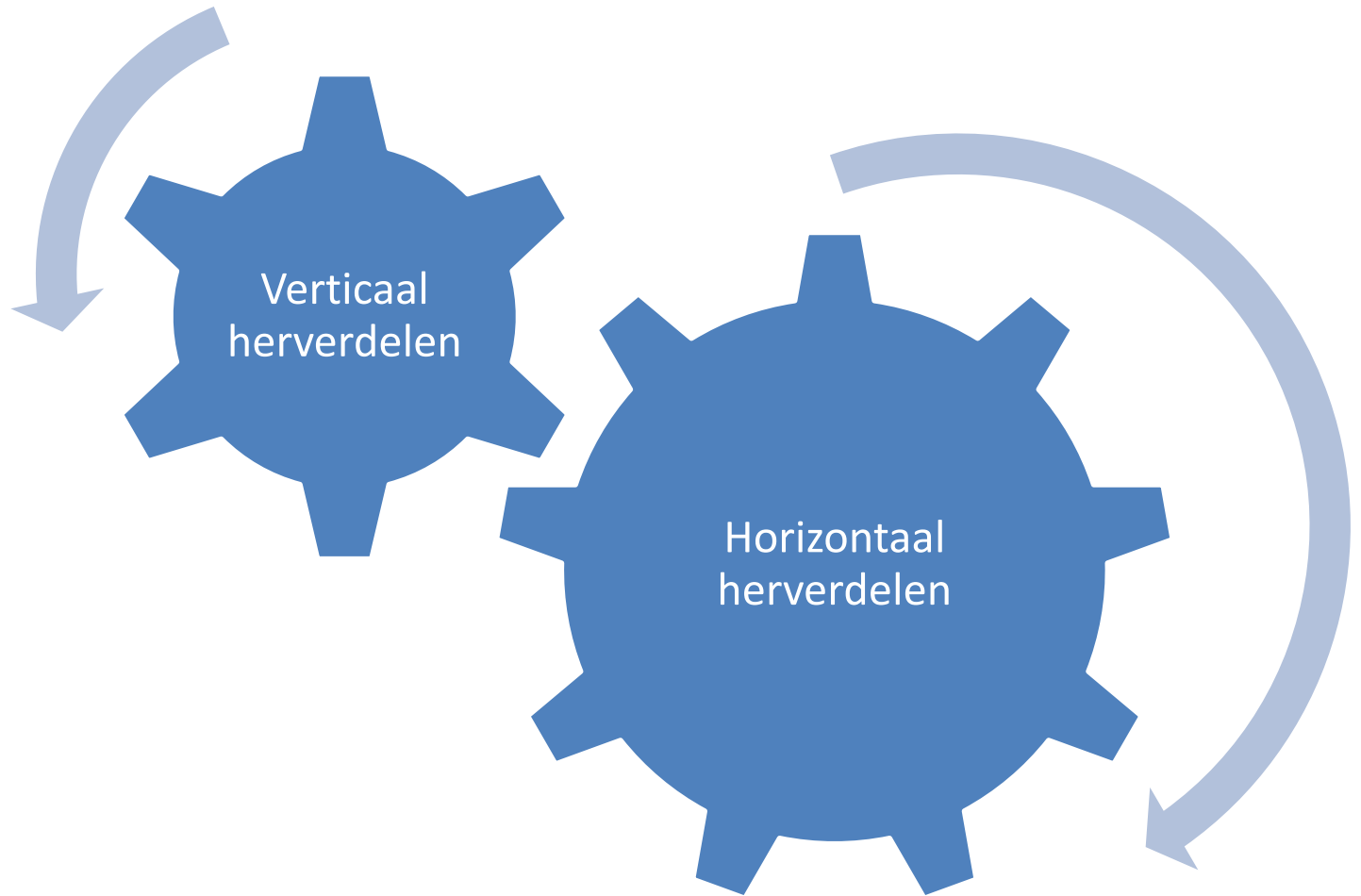

— employment rate
 - - Work intensity between 0 and 1
 — Work intensity = 0
 — Work intensity = 1

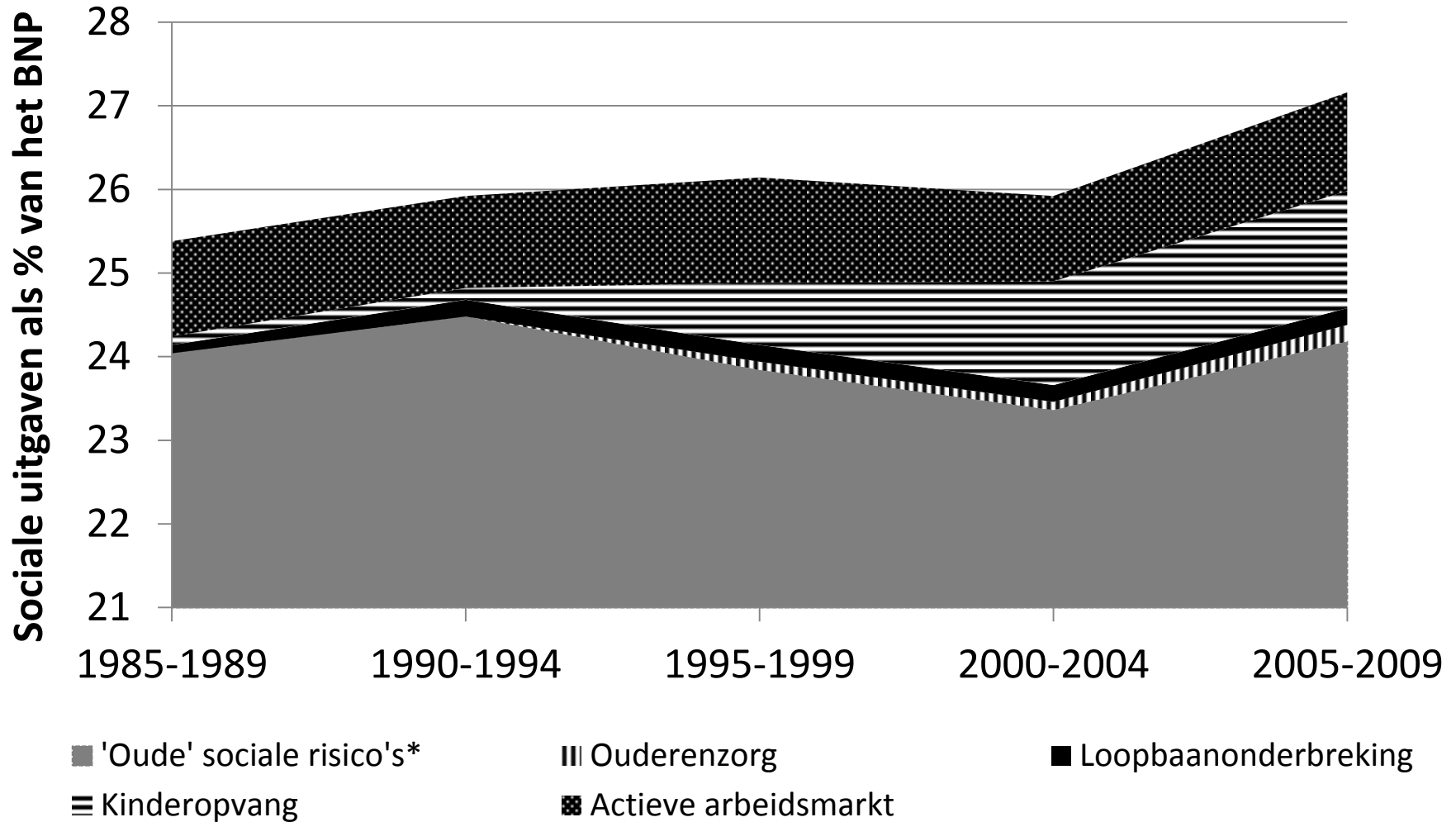
Een Mattheuseffect door:

- Kenniseconomie
- Individualisering
- Homogamie
- Werkloosheidsvallen

de armoede reducerende werking van sociale uitgaven

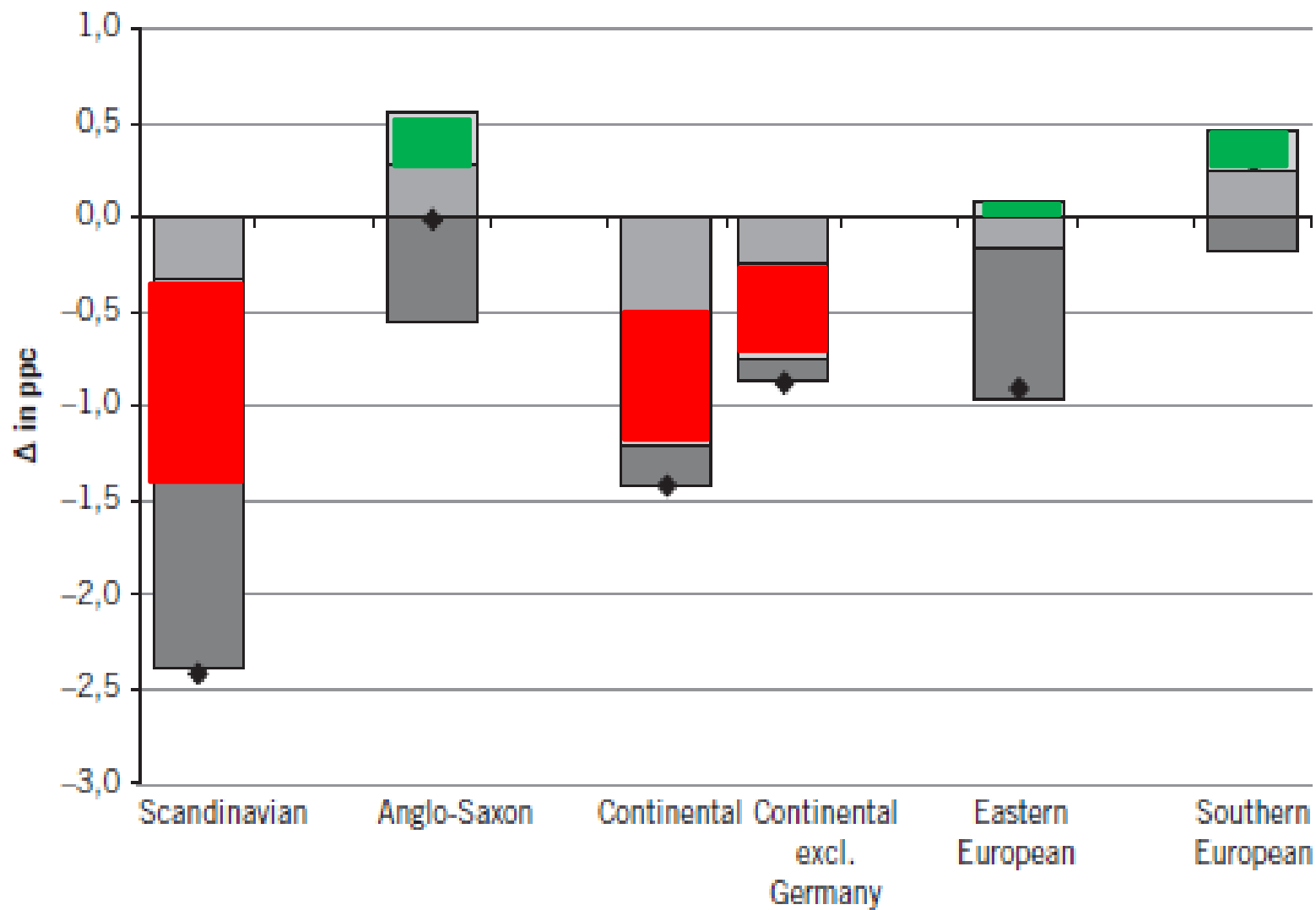

Sociale uitgaven als percentage van het BNP, België, 1985-2009

* gezondheidszorg, pensioenen, werkloosheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en kinderbijslagen.

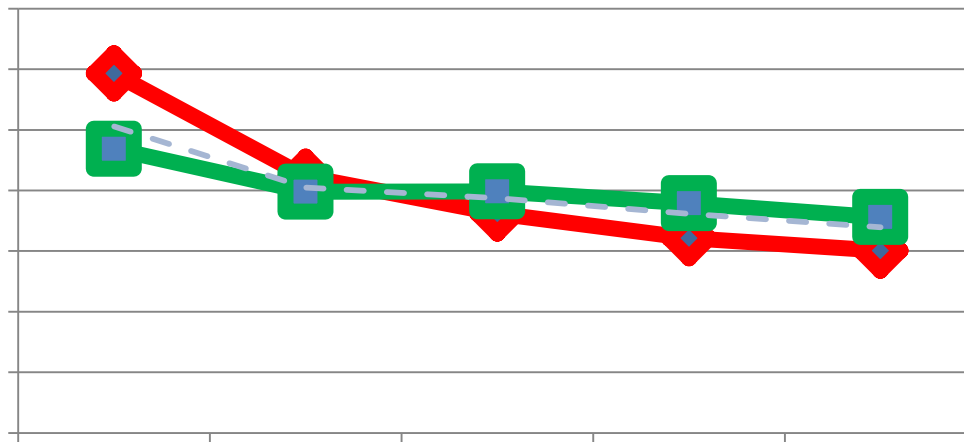
Sociale zekerheid werd minder 'pro poor'

- Change in APR in work-rich hh
- Change in APR in work-poor hh
- Change in share of work-poor hh
- ◆ Change in APR

Een gering en afnemend herverdelend vermogen van sociale uitgaven

Continental

Notes: Dpi = disposable cash income (equivalence scale = modified OECD-scale), calculations based on the data presented in the chapter by **Verbist and Matsaganis** in-kind-benefits include health care, education, ECEC

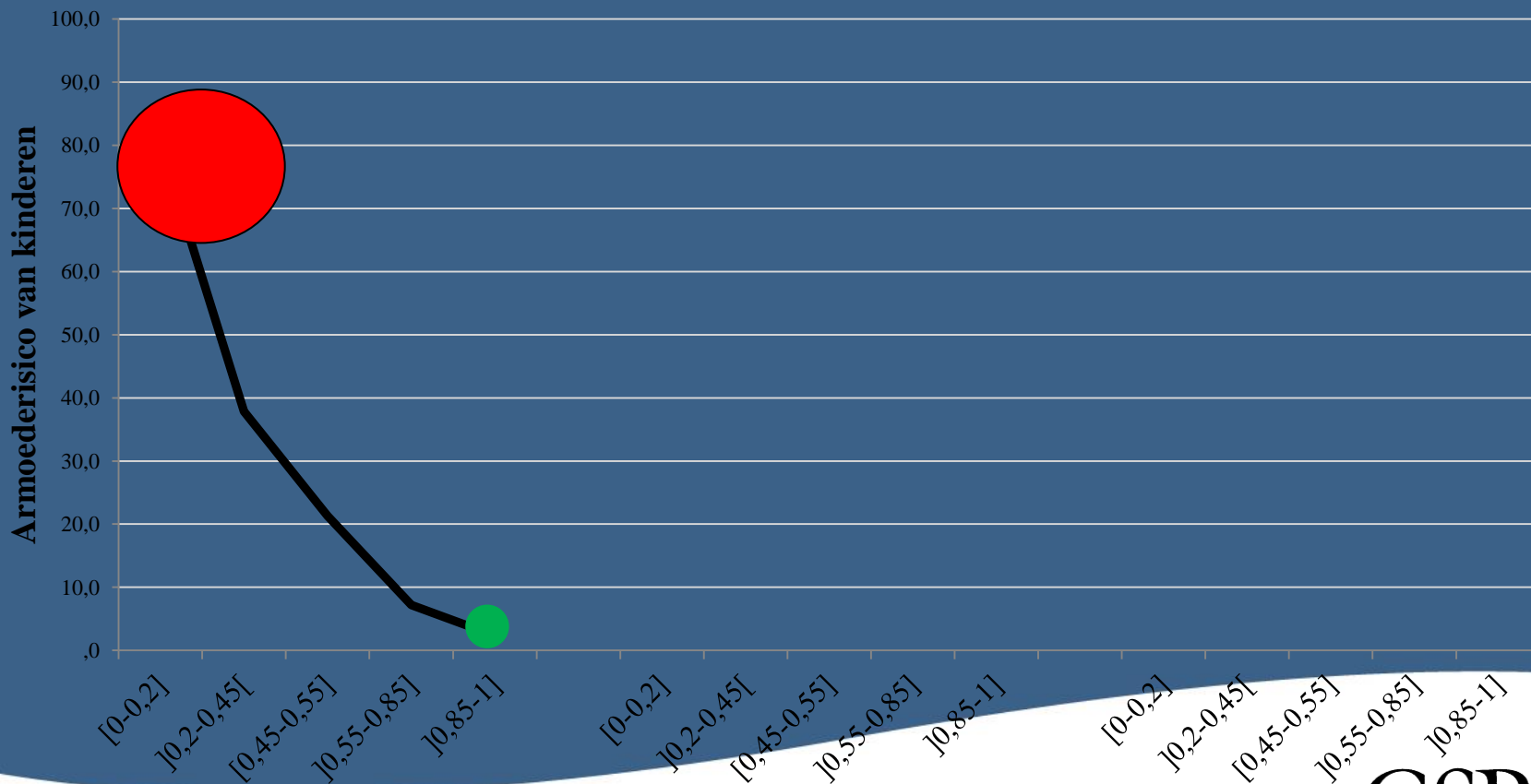
Een Mattheuseffect door :

- verschuiving naar vergrijzingskosten en gezondheidszorgen
- En...

- Polarisatie tussen “hardwerkende Vlaming” en “werkarmen”
- Fragmentatie van sociale risico’s
- Druk op de bescherming van **slechte risico’s** ●
- Nieuwe uitgaven voor **goede risico’s** ●

Werkintensiteit en kinderarmoede

ontleent aan F. Vandenbroucke

Werkintensiteit van de huishoudens

De miskenning van de verdelingskwestie

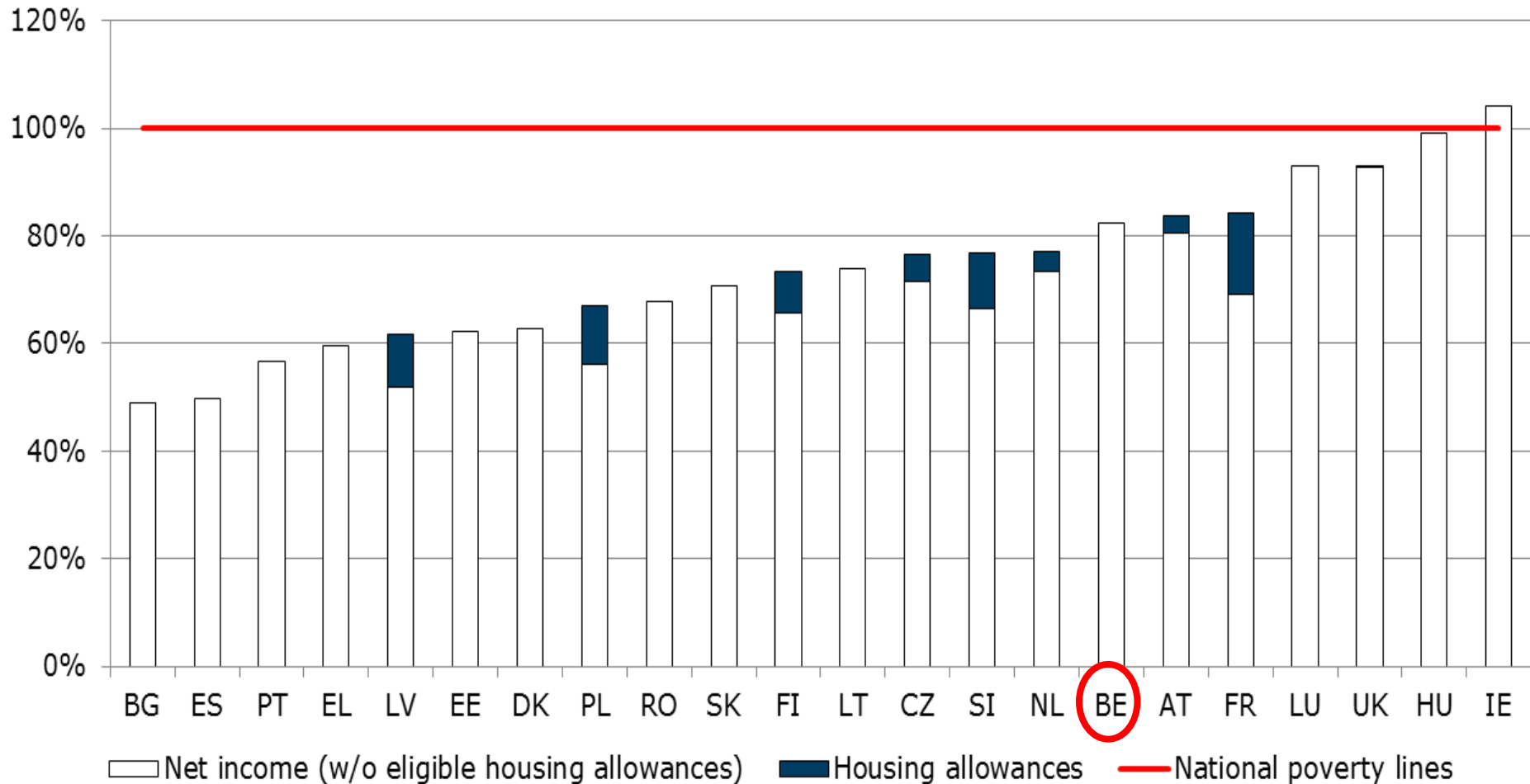
- Werk
- Sociale uitgaven
- Brandstof (vooral arbeidsinkomens, individualisering van de fiscaliteit)

Het glazen plafond van de herverdeling

	Koppel met 2k	Alleenstaande ouder 2k
	2012	2012
Leefloon als % van de armoedelijn	65%	83%
Leefloon als % van minimumloon		
(1) Nu	79%	83%
(2) Leefloon = armoedelijn	117%	90%

Net income as a % of national poverty lines for a couple with 2 children living on a single minimum wage (2012)

% groei in reële termen (1995-2007)

NNI/capita	18
gemiddeld loon /fte OECD	13
Minimum loon	1
Arbeidsongeschiktheid	-2
Werkloosheidsuitkering	0

Source: Eurostat, OECD, MIPI & Gak-simulations

Structurele grenzen

- De welvaartsgroei = toename aandeel van vermogen
- Twee inkomens = welvaartsnorm (mediaan)
- De kost van laagproductieve arbeid = afruil werk/sociale bescherming

Nieuwe paradigma's

- sociale investering (predistributie)

Nieuwe paradigma's

- sociale investering (predistributie)
- sociale innovatie (vb. kringloopwinkels, sociale kruideniers, kinderarmoedefonds)

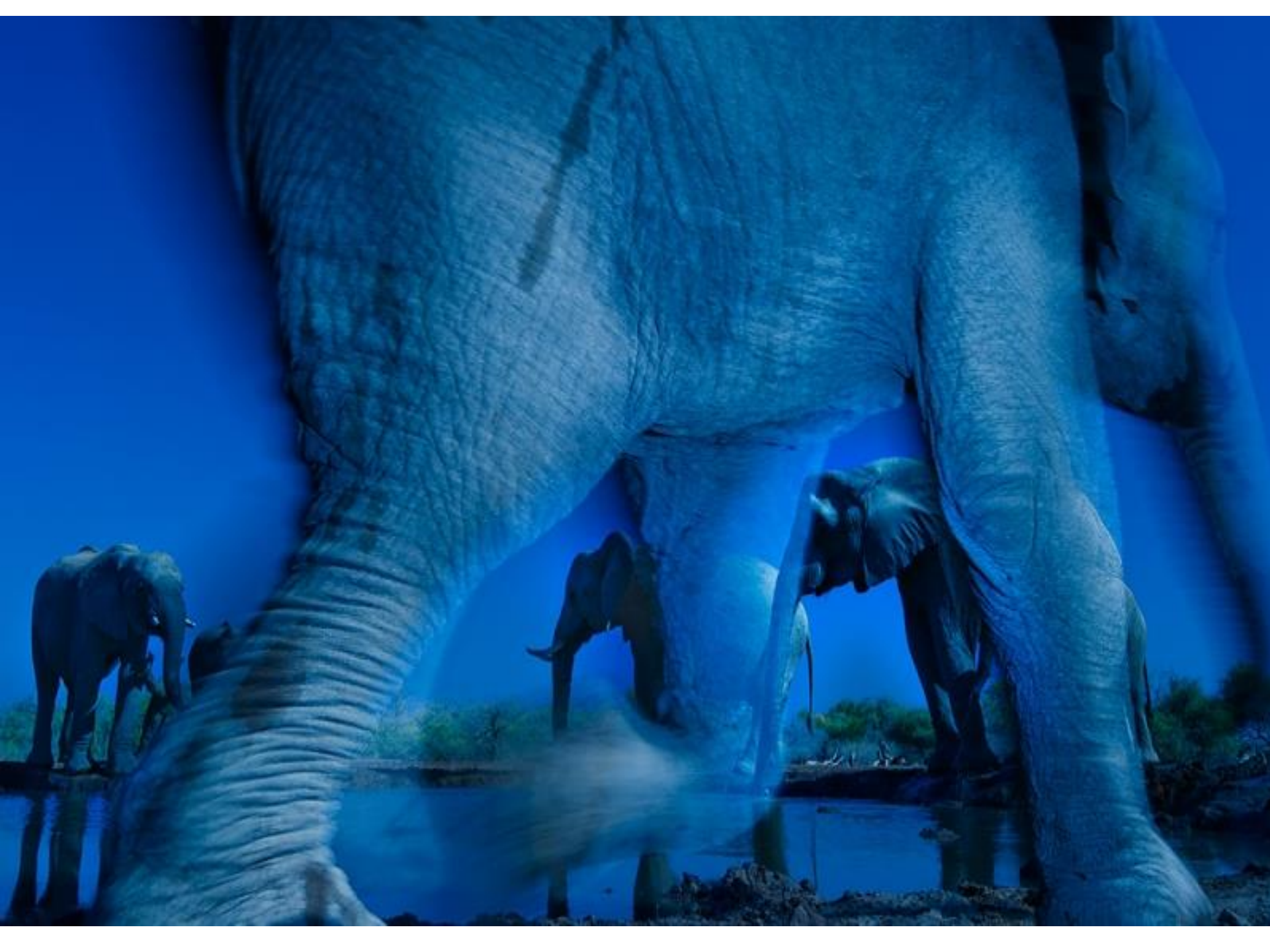
maar

- Leeuwen kunnen gevaarlijk zijn voor de zwakkeren
- Leeuwen en vlinders kunnen de aandacht afleiden van de olifanten

Daarom

hernieuwde aandacht nodig voor de olifant

Hoe?

- Optillen van de onderkant van het inkomensgebouw door lastenverschuiving van arbeid naar vermogen
- Herstel van het draagkrachtprincipe in de fiscaliteit
- Progressief universalisme
- Focus op kostendekkende tussenkomsten (huurtoelagen, kinderbijlagen)

"herverdelen, investeren en innoveren"

- geen concurrerende beleidsparadigma's
- wél gezamenlijk inzetten in een nieuw en coherent systeem voor sociale vooruitgang

RECONCILING WORK AND POVERTY REDUCTION

HOW SUCCESSFUL ARE
EUROPEAN WELFARE STATES?

EDITED BY BEA CANTILLON
AND FRANK VANDENBROUCKE

OXFORD